

**EAF “2020 YILINDA TÜRKİYE EKONOMİSİ” KONFERANSI AÇILIŞ KONUŞMASI
BARIŞ ORAN, TÜSİAD YÖNETİM KURULU ÜYESİ VE EKONOMİ VE FİNANS YUVARLAK MASASI BAŞKANI
İstanbul, 17 Ocak 2020**

Değerli misafirler, değerli basın mensupları,

TÜSİAD - Koç Üniversitesi iş birliğinde kurulan Ekonomik Araştırmalar Forumu’muzun düzenlediği “2020 Yılında Türkiye Ekonomisi” başlıklı konferansımıza hoş geldiniz. TÜSİAD Yönetim Kurulu adına sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Zorlu geçen 2018 yılının etkileri 2019 yılının ilk yarısında da kendini hissettirdi. Bugün burada kıymetli ekonomistlerimiz ile 2019’un Türkiye ekonomisini değerlendirecek ve 2020 yılı ekonomisinin nasıl daha iyi olabileceğine ilişkin önerileri ele alacağız.

Değerli Konuklar,

Yılların getirdiği kırılmalıklar 2018’de dış bir şokla tetiklendi ve ekonomimiz zor bir dönemden geçti. İç talepte yaşanan sıkışma, hemen her sektörü etkiledi. Sanayiciler dış piyasalara yöneldi. İnşaat sektörü ise ciddi bir kayıp yaşadı ve inşaat istihdamı %30 azaldı. Tarım sektörü de inşaattan sonra istihdam kayıplarının en yüksek olduğu ikinci sektör oldu. Perakende sektörü de zorlu bir dönemden geçti.

Kurda meydana gelen oynaklık, yüksek döviz borcu bulunan reel kesim şirketlerinin finansman maliyetlerini beklenmedik bir biçimde artırdı. Bunun sonucunda, reel sektör ve bankacılık sektörü yatırım finansman ihtiyaçlarını kısmak zorunda kaldı. Ülke olarak, yılların biriktirdiği dış borcun bir bölümünü ödediğimiz ve azalttığımız bir dönem geçirdik. Bütün bu dönemin sonunda, bazı kırılmalıklar devam etmekle beraber, ekonomi belli bir dengeye oturdu. 2019’un ikinci yarısından başlayarak da, ekonomimiz, öncelikle tüketici güvenindeki toparlanmaya istinaden hareketlendi. Enflasyonun ve faizlerin düşmesi ve kredi büyümesinin başlamasıyla Türkiye yeniden iç talebin öncülük ettiği bir büyümeye geçiş yaptı. Bugün talepte canlanmanın işaretlerini açıkça hissediyoruz. Ekonomik açıdan 2020 yılının 2019 yılından daha olumlu bir seyir izleyeceğine inanıyoruz. Bu canlanmanın iş dünyasının diğer kesimlerine de yansıyor, daha kalıcı ve sürdürülebilir olmasını umut ediyoruz.

Global likidite bolluğu ve Türkiye’nin potansiyel büyümesinin yüksek olması bu dönemde önemli fırsatlar getiriyor. Türkiye, uzun zamandır tasarladığı reformları hayata geçirirse, büyümeyi sürdürülebilir kılmaya şansına sahiptir.

Küresel ekonomide oluşan ılımlı havayı da doğru kullanarak sağlıklı büyümenin gerektirdiği reçeteyi hep beraber oluşturmalı ve uygulamalıyız. Bu reçete bizce özetle 3 ayaktan oluşuyor: Finansal istikrar için güçlü kurumlar, sağlıklı büyüme için verimlilik artırıcı reformlar ve dış pazarlarımızla sağlıklı ilişkiler. Her üç alanda da Türkiye’nin önünde önemli fırsatlar olduğuna inanıyoruz.

Değerli misafirler,

Bilginin ve teknolojinin baş döndürücü hızda değiştiği çağımızda “nasıl yapılır?” sorusuna yanıt aramaktan öte “nasıl daha verimli yapılır?” sorusuna odaklanmamız gerekiyor. Dünya Bankası’nın 2019 yılı araştırma sonuçları verimliliğin otomotiv, tekstil ve ana metal sanayii dışındaki sanayi kollarında yeteri kadar artmadığını gösteriyor. Son dönemde ekonomik büyümenin daha az verimli olan inşaat ve hizmet sektörlerini temel aldığı göz önünde bulundurduğumuzda, genel ekonomik verimliliğin yeterince artmadığını gözlemliyoruz. Kısıtlı kaynaklarımızı çok daha verimli kullanmalıyız.

Türkiye ekonomisinde büyük pay sahibi olan fakat verimliliği düşük alanlarda verimliliği artırmak için yapısal reformların ivedilikle hayata geçirilmesine çalışmalıyız. Bunun için başta işgücü piyasası, vergi, eğitim ve tarım alanları olmak üzere birçok konuda fırsat var.

Ayrıca, yatırımların yüksek verimli alanlarda değerlendirilmesi sağlanmalıdır. Bu noktada uzun vadeli kamu politikalarında öngörülebilirlik, en az finansal istikrar kadar önemli. Bu nedenle, kamunun ağırlığı ve düzenleme yetkilerinin geniş olduğu alanlarda politikalar uzun vadeli belirlenmeli ve özel sektörle koordinasyon içinde hareket edilmeli. Hepimiz aynı gemideyiz ve ortak bir geleceğe sahibiz. Ülkemizin büyümesi, güçlü piyasa ekonomisi içinde, kaynakları daha verimli kullanan ve artan özel sektör yatırımlarıyla olacaktır.

Son olarak, yeni teknoloji yatırımlarının artırılması ve teşvik edilmesi gerekmektedir. Teknolojik atılım, verimliliği artırmanın en sağlıklı yoludur. Özel sektörün finansmanı ve insan sermayesini teknolojik yatırımlara yönlendirebilmesi, uzun vadeli planlamayla mümkün olacaktır. Verimliliğimizi, teknolojiye daha fazla yatırım yapmadan artırmamız mümkün değildir.

Değerli konuklar,

Önümüzde küresel ekonomi açısından olumlu bir dönem mevcut. Bunu, Türkiye’nin uzun vadeli büyümesine temel oluşturacak bir stratejiyi uygulamaya başlamak için kullanma fırsatına sahip olduğumuza inanıyoruz.

Kısa vadede yaşadığımız sorunlar ne olursa olsun geçmişte pek çok krizi, pek çok zorlu dönemi geride bırakıp yolumuza daha güçlü bir ekonomi, daha güçlü bir demokrasi ve daha müreffeh bir toplum olarak devam etmeyi başardık. Şimdi de aynı potansiyelimizin olduğuna inanıyoruz. TÜSİAD’da bu amaç için çalışmaya devam ediyoruz ve edeceğiz.

Sözü şimdi değerli panelistlere bırakmak istiyorum. Bugünkü etkinliğimize katıldığınız için hepinize teşekkür ediyor, hepinizi tekrar sevgi ve saygıyla selamlıyorum.